

Nowa wystawa

Będzie można zobaczyć m.in. skarby z Pogroszyna i Stawiszyna, ale także dowiedzieć się, co znaczą podstawowe terminy archeologiczne – w piątek, 29 listopada w Muzeum im. Jacka Malczewskiego otwarta zostanie nowa wystawa „Archeo-Świat”.

str. 2

Ławki, leżaki i hamaki

Jej uroki czytelnicy docenią w pełni dopiero późną wiosną, ale już jest – w połowie ubiegłego tygodnia otwarta została Zielona Czytelnia przy Bibliotece Pedagogicznej. Projekt został zrealizowany w ramach ubiegłorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Mazowsza.

str. 4

W rytmie oberka...

Cykliczne warsztaty taneczne z pasjonatem oberków Czesławem Pióro i spotkania muzykanckie ze znakomitym radomskim harmonistą Henrykiem Gwiazdą, a w ostatnią sobotę – spotkanie śpiewacze, opowieści i potańcówka z Marią Siwiec, Marianną i Tadeuszem Cieślakami oraz Krystyną i Kazimierzem Dudami.

str. 7

Bez punktów ze Stalą

W meczu 16. kolejki PKO BP Ekstraklasy Radomiak Radom podejmował u siebie Stal Mielec. Po fatalnym spotkaniu przegrał 1:2 i przybliżył się do strefy spadkowej. W poniedziałek „Zieloni” zagrają w Lublinie z Motorem.

str. 11

B E Z P Ł A T N Y

TYGODNIK

7

ISSN 1895-8451

DNI

NR 932 PIĄTEK – CZWARTEK 29 LISTOPADA – 5 GRUDNIA 2024

NAKŁAD 10 000

Czasy są wyjątkowe

Fot. Piotr Nowakowski

– Polska potrzebuje mądrych ludzi, którzy będą podejmować rozsądne i odważne decyzje – mówił we wtorek w Radomiu były premier Mateusz Morawiecki. Polityk Prawa i Sprawiedliwości na spotkaniu z radomianami poruszał tematy związane z bezpieczeństwem naszego kraju, rozwojem gospodarczym i polityką finansową. Rządzącej koalicji zarzucił zadłużanie Polski.

str. 3

AUTOPROMOCJA

radio
rekord
30 LAT
www.radiorekord.pl

REKLAMA

rhm
radomskie hale mięsne

Nasze **TARGOWISKO**

KUPCY ZAPRASZAJĄ

UL. WERNERA 10A / SZARYCH SZEREGÓW

Czasy są wyjątkowe

– Polska potrzebuje mądrych ludzi, którzy będą podejmować rozsądne i odważne decyzje – mówił we wtorek w Radomiu były premier Mateusz Morawiecki. Polityk Prawa i Sprawiedliwości na spotkaniu z radomianami poruszał tematy związane z bezpieczeństwem naszego kraju, rozwojem gospodarczym i polityką finansową. Rządzącej koalicji zarzucił zadłużanie Polski.

● LUKASZ KOŚCIELNIK

We wtorkowe popołudnie aula Akademii Handlowej Nauk Stosowanych wypełniła się do ostatniego miejsca. Poza mieszkańcami na wykład przyszli także działacze PiS-u, parlamentarzyści i radni.

– Nasz dzisiejszy gość jako długoletni premier zostawił Polskę jako jedno z najbardziej rozwijających się państw w Europie, z wysokim PKB, z jednym z najniższych wskaźników bezrobocia i długu publicznego w Europie. Wielu polityków może opowiadać różne rzeczy, ale fakty i liczby same się obronią. Jestem przekonany, że wysłuchamy ciekawego wykładu, który pokaże, że przyszłość jest dla nas najważniejsza – zaanonsował Morawieckiego poseł Andrzej Kosztowniak.

Wiceprezes PiS poruszył temat zmian, które zachodzą lub będą zachodzić w najbliższym czasie na świecie. – Czasy są wyjątkowe. Jedni nazywają je rozłamem, inni przełomem, a jeszcze inni określają to mianem rozpadu dotychczasowych struktur i zasad. Ja wyodrębniam siedem megatrendów, które zachodzą na świecie. Pierwszy to na pewno koniec ery megapokoju pod parasolem USA – przekonywał były premier. – Mamy wokół siebie coraz więcej międzynarodowych konfliktów, mamy czas międzynarodowej anarchii. Wojna Rosji z Ukrainą, konflikt Izraela z Palestyną, napięcia na Bliskim Wschodzie, zagrożenia terrorystyczne... To, co się dzieje, pokazuje nam, że sytuacja wokół nas, ta związana z bezpieczeństwem, jest coraz trudniejsza.

Morawiecki zwrócił uwagę, że wpływy Stanów Zjednoczonych na świecie maleją. – Dla wielu krajów

to nie USA jest pierwszym wyborem, jeśli chodzi o współpracę i sojusz, ale Chiny. Gospodarka wielu państw opiera się na współpracy z Chinami – zarówno jeśli chodzi o import, jak i eksport. To powoduje, że dla USA to właśnie Chiny są teraz największym rywalem – przekonywał. – W przeszłości rywal był zawsze w Europie – nazistowskie

na zapewnieniu dobrobytu i bezpieczeństwa ludziom. Co z tego, że będziemy zieloni, skoro będziemy martwi? – mówił Morawiecki. – Obecnie na zbrojenia Europejczycy wydają połowę tego, co USA. Musimy przeznaczyć o 400-500 mld więcej. A wszystko po to, aby podnieść bezpieczeństwo, nie bać się ataku sąsiada ze wschodu. Najważniejsza jest

Fot. Piotr Nowakowski

Niemcy, ZSRR... Teraz rozkład sił znacząco się zmienia, a to wpływa na bezpieczeństwo i zaangażowanie Amerykanów w Europie. Musimy zrobić wszystko, żeby być dla USA ważnym, strategicznym partnerem w Europie Środkowo-Wschodniej.

Były premier krytykował działania państw europejskich, które teraz w głównej mierze skupiają się na walce ze zmianami klimatycznymi. – Powinniśmy bardziej się skupić

niepodległość, bo tylko dzięki niej możemy się dalej rozwijać.

Morawiecki przypomniał dokonania rządu Prawa i Sprawiedliwości w dziedzinie polityki społecznej, m.in. 800 Plus, trzynastą i czternastą emeryturę czy liczne programy socjalne. To – jego zdaniem – przyczyniło się do spadku bezrobocia, a także do powrotu licznej grupy naszych obywateli, która ostatnie lata spędziła na emigracji.

Były premier odniósł się także do obecnie rządzącej koalicji, której zarzucił m.in. zadłużanie naszego kraju. – W tym roku 240 mld zł deficytu, w kolejnym 290 mld zł, kupowane obligacje... Rynki finansowe tylko zacierają ręce, bo niedługo na samą obsługę długu wydamy 100 mld zł. To gigantyczna kwota, którą można by sfinansować 800 Plus, trzynastą i czternastą emeryturę, a jeszcze na drogi w powiatach by wystarczyło – zauważył. – Do tego dochodzi zaciągnięcie hamulca przy ważnych inwestycjach rozwojowych, jak CPK, elektrownia jądrowa czy porty. Gdybyśmy inwestowali w tranzyt, nasze porty mogłyby przynosić zdecydowanie większe dochody do budżetu. Zamiast tego przewoźnicy wybierają porty w Hamburgu, Amsterdamie czy Antwerpii. To samo z ruchem lotniczym... Jaki jest sens, że samoloty z Japonii, Chin czy Korei lądują w Niemczech, a tam produkt jest pakowany na tiry i przewożony do nas? Dlaczego samoloty nie mogą lądować u nas?

Zdradził, że PiS już pracuje nad strategią odpowiedzialnego rozwoju, która będzie oparta na badaniach, nauce i wdrażaniu zaawansowanych technologii. – Wszystko po to, aby Polacy jak najwięcej zarabiali, żeby nie byli podrzędnymi wyrobnikami i pracownikami u obcych właścicieli, jak to wyglądało w przeszłości. Chcemy rozwoju Polski, po to inwestowaliśmy w uczelnie, w naukę. Musimy sprawić, aby inwestycje zbrojeniowe szły w parze z rozwojem przemysłu cywilnego – stwierdził.

Zdaniem byłego premiera bez polityki gospodarczej, finansowej i bezpieczeństwa doświadczymy coraz większych wstrząsów wewnątrz kraju, a nasza niepodległość będzie coraz bardziej zagrożona. – Można być na wpół niepodległym państwem, tak jak my po 1989 roku. Mielśmy elitę polityczną, która nie potrafiła zadbać o gospodarkę, ale za to bardzo dbała o swój interes. I podejmowała działania, które służyły interesom zagranicznych ośrodków – wyjaśniał.

Zgromadzeni w sali AHNS-u pytali polityka m.in. o to, jak przekonać młodych ludzi do głosowania na PiS. – Widzę coraz więcej młodych, którzy w przeszłości głosowali przeciwko nam, a teraz wahają się albo wręcz nawet przeszli na naszą stronę. Trzeba patrzeć na fakty, opierać się na wartościach, takich jak wolność, niepodległość i odwaga. Trzeba docierać do tych osób, mówić im, żeby nie bały się walczyć ze złem – odpowiedział Morawiecki.

Były premier stwierdził, że błędem PiS-u było naruszenie kompromisu aborcyjnego. – Jestem przeciwko aborcji, ale wiem, jak wiele emocji ta kwestia wywołuje w naszym społeczeństwie. Ogromna presja ze strony radykalnych osób z Solidarnej Polski i naszego obozu spowodowała, że nastąpiła zmiana. Boję się, że skutek będzie odwrotny, i że jeszcze w tym parlamencie są ludzie, którzy doprowadzą do liberalizacji tych przepisów. Wtedy ten kompromis, który też nie był idealny, będziemy wspominać z utęsknieniem – ocenił Morawiecki.

Po spotkaniu wielu mieszkańców rozmawiało indywidualnie z Mateuszem Morawieckim, prosiło też o pamiątkowe zdjęcie.

Jaki ma być park?

Do 29 stycznia przyszłego roku potrwać konsultacje społeczne w sprawie nowego terenu rekreacyjnego na Ustroniu.

Jak ma wyglądać i jakie funkcje powinien pełnić teren między al. Grzeczmarowskiego a ulicami Kwiatkowskiego i Osiedlową? Odpowiedzi na te pytania mają dać konsultacje społeczne, które potrwać do 29 stycznia 2025. W pierwszym etapie mieszkańcy mają możliwość przedstawienia swoich opinii i oczekiwań poprzez wypełnienie anonimowej ankiety, dostępnej na stronie www.konsultacje.radom.pl. Planowane są również otwarte spotkania konsultacyjne. To najbliższe odbędzie się w sobotę, 30 listopada w godz. 12-14 na terenach zielonych przy al. Grzeczmarowskiego. Na kolejne władze miasta zapraszają we wtorek, 10 grudnia od godz. 17, do sali nr 114 Urzędu Miejskiego w Radomiu (ul. Kilińskiego 30).

Fot. Lukasz Wójcik / UM Radom

w wersji papierowej i złożyć je w wybrany punkcie konsultacyjnym; to trzy miejsca: Biuro Obsługi Mieszkańca, ul. Kilińskiego 30 (pok. nr 19), Wydział Promocji Miasta, Komunikacji Społecznej i Turystyki UM, wieloosobowe stanowisko ds. komunikacji społecznej, ul. Żeromskiego 53 (pok. 104) i Biuro Centrum Organizacji Pozarządowych, Rynek 15.

Pierwszy etap konsultacji potrwa do 12 grudnia. Na podstawie zebranych opinii i propozycji mieszkańców zostanie opracowany projekt koncepcji zagospodarowania terenu, który także zostanie poddany konsultacjom. Ten etap potrwa od 16 do 29 stycznia przyszłego roku. W tym czasie również planowane są otwarte spotkania konsultacyjne.

Amfetamina w aucie

Mężczyznę, który miał w samochodzie 20 kg amfetaminy, zatrzymali policjanci w Radomiu. Grozi mu do 10 lat więzienia.

Mężczyzna został zatrzymany 11 listopada na jednej z radomskich ulic. Policjanci wytypowali, że 35-latek może mieć w samochodzie narkotyki.

– Ustalenia mundurowych okazały się trafne. W trakcie przeszukania pojazdu, którym podróżował 35-letni mieszkaniec Warszawy, funkcjonariusze znaleźli dwa worki z zawartością substancji koloru białego, którą okazała się być amfetamina – informuje podinsp. Katarzyna Kucharska z mazowieckiej policji.

Czarnorynkowa wartość zabezpieczonych narkotyków szacowana jest na ok. 100 tys. zł.

Mężczyzna trafił do aresztu na trzy miesiące i usłyszał zarzut posiadania znacznych ilości narkotyków. Grozi mu nawet do 10 lat więzienia.

A remont wciąż trwa...

Na skrzyżowaniu Maratońskiej i Dębowej nadal trwają prace, choć powinny się zakończyć kilka tygodni temu. Nadal nie ma tam sygnalizacji.

Zgodnie z informacją podaną na stronie Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji prace na skrzyżowaniu ulic Maratońskiej i Dębowej „potrwać do listopada 2024 roku”. Tak zresztą twierdził rzecznik MZDiK, pytany, czy skrzyżowanie będzie gotowe przed 1 listopada. Zbliży się grudzień, a inwestycja wciąż nie została zakończona. W tej sprawie do naszej redakcji dzwoniło wielu zaniepokojonych mieszkańców Borek, a także radomianie, którzy muszą pokonywać Maratońską idąc na cmentarz.

– Żeby można było oddać to skrzyżowanie do ruchu, potrzebna jest jedna podstawowa rzecz – działająca sygnalizacja świetlna. Ona wciąż nie działa dlatego, że tam wciąż trwają prace, więc wykonawca jeszcze nie oddał terenu budowy. Gdy tylko go odda, będzie możliwość udostępnienia tego terenu do ruchu. Oczywiście, oddamy go tak szybko, jak to będzie możliwe – tłumaczy Dawid

Puton, rzecznik Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu.

To długo wyczekiwana inwestycja, bo skrzyżowanie Maratońskiej i Dębowej do tej pory kojarzyło się głównie z wypadkami. Znaczna część prac zakończyła się przed 1 listopada, żeby można było dotrzeć na cmentarz. Kierowcy wciąż jednak muszą liczyć się z utrudnieniami. Na pytanie, kiedy zakończą się prace, nie pada jednoznaczna odpowiedź. – Jak tylko wykonawca odda nam teren, na którym obecnie toczą się prace związane z przebudową, będziemy mogli oddać go do ruchu – mówi rzecznik MZDiK.

Jak udało nam się ustalić, wiele wskazuje na to, że prace zakończą się jeszcze w tym roku.

Przypomnijmy: przebudowę skrzyżowania realizuje firma Strabag. Koszt to ponad 4 mln zł.

Ławki, leżaki i hamaki

Jej uroki czytelnicy docenią w pełni dopiero późną wiosną, ale już jest – w połowie ubiegłego tygodnia otwarta została Zielona Czytelnia przy Bibliotece Pedagogicznej. Projekt został zrealizowany w ramach ubiegłorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Mazowsza.

WIKTORIA STEFAŃSKA

„Czytanie książek na świeżym powietrzu doskonale wpływa na wzmocnienie odporności organizmu. Siedząc na ławce, leżąc na leżaku czy hamaku, pośród natury, znacznie lepiej relaksujemy się, odrywamy od rzeczywistości, a co za tym idzie zmniejszamy poziom stresu. Jest to dużo zdrowsze od spędzania czasu w zamkniętych

lub oddać książkę. Może pełnić dużo szerszą rolę społeczną. Powstałe miejsce zwiększy atrakcyjność jej oferty przez stworzenie możliwości organizacji dodatkowych zajęć lub wydarzeń literackich na świeżym powietrzu”.

W ubiegłym tygodniu projekt stał się faktem. – Realizacja ta została podzielona na dwie części. Pierwsza, bardziej czytelniczo-rekreacyjna, będzie funkcjonować przez cały czas, choć zdaje-

stojaki na rowery i dwa stoliki do gier planszowych z siedziskami. Jest tu też koszt do segregacji śmieci, sześć donic miejskich i stacja solarna.

W ramach projektu postawiono także zamykaną budkę z regałami do wymiany książek i mobilny ekran kinowy z projekтором i nagłośnieniem. Biblioteczka umożliwi wymianę książek między czytelnikami. Każdy będzie mógł pożyczyć interesującą go pozycję, oddać swoją i tym samym niepotrzebne, przeczytane już książki dostaną nowe życie. Ekran z projekтором zaś zwiększy atrakcyjność biblioteki i możliwości prowadzonych działań.

– W tej czytelnicy na świeżym powietrzu, otoczonej zielenią, gdzie każdy może przyjść, wypożyczyć książkę, będzie można wiosną czy latem spędzić chwilę wolnego czasu i odpocząć – uważa Dawid Ruszczyk, pomysłodawca projektu.

W Budżecie Obywatelskim Mazowsza to mieszkańcy regionu decydują, które projekty będą zrealizowane zarówno w ich najbliższej okolicy, jak i w całym województwie. Na zgłoszony do BOM-u projekt Zielonej Czytelni przy Bibliotece Pedagogicznej mieszkańcy woj. mazowieckiego oddali 244 głosy. – Odwracamy tu tradycyjny schemat. To mieszkańcy wskazują, jakie inwestycje warto zrealizować. Następnie aktywnie walczą o poparcie w głosowaniu, zachęcając innych mieszkańców Mazowsza do oddania głosu na wybrane projekty. My zaś jesteśmy zobowiązani do ich realizacji – tłumaczył Rafał Rajkowski, wicemarszałek województwa mazowieckiego.

Teren przy ul. Kościuszki został wyposażony również w ekologiczną stację solarną, umożliwiającą ładowanie urządzeń mobilnych. Energia do jej zasilania pozyskiwana jest z umieszczonych ponad głowami przechodniów paneli fotowoltaicznych.

Jak informuje Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego koszt całego projektu to ponad 430 tys. zł.

my sobie sprawę, że największe zainteresowanie przypadnie na sezon letni, wiosenny i wczesnojesienny – tłumaczy Tomasz Trela, dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Radomiu. – Druga część ma charakter multimedialny i będzie wykorzystywana do realizacji różnorodnych projektów naszej biblioteki, MSCDN-u oraz wspólnych inicjatyw, które już planujemy.

Przy ul. Kościuszki 5a, na terenie zielonym przed siedzibą biblioteki, pojawiły się meble miejskie: sześć ławek i sześć leżaków, po cztery stoliki i hamaki, sześć siedzisk miejskich, dwa

Fot. Piotr Nowakowski

czterech ścianach. Dlatego tak ważne jest tworzenie miejsc w przestrzeniach miejskich, które pozwolą na chwilę relaksu i regeneracji dla organizmu, umożliwią nawiązanie nowych kontaktów, dodadzą energii, pobudzą do kreatywnej i bardziej wydajnej pracy” – napisali autorzy projektu do ubiegłorocznej edycji BOM-u. – „Stworzenie ZIELONEJ CZYTELNI ma również na celu zwiększenie zainteresowania czytelnictwem i ocieplenie wizerunku Biblioteki Pedagogicznej. Nie musi ona być tylko miejscem, do którego wchodzimy, by wypożyczyć

Najważniejsza jest współpraca

Zawarcie porozumień partnerskich na rzecz rozwoju kształcenia dualnego było celem spotkania, które zorganizowała Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Radomiu w dniu 13.11.2024 r. w Zespole Szkół Budowlanych w Radomiu.

W spotkaniu – w związku z realizacją zadania publicznego pn. „Rozwój potencjału Izby Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Radomiu” w ramach Rządowego Programu Polski Inkubator Rzemiosła na lata 2021-2030 – uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Radomiu i Starostwa Powiatowego w Radomiu, a także instytucji promujących zatrudnienie, przedsiębiorcy, reprezentanci szkolnictwa zawodowego i organizacji pozarządowych, przedstawiciele Rady i Zarządu Izby oraz członkowie zrzeszonych cechów.

Omówione zostały problemy, z którymi na co dzień borykają się zarówno pracodawcy, jak i instytucje szkolące młodocianych pracowników, przedstawiono także inicjatywy już wprowadzone albo wprowadzane. To m.in. powstanie Branżowych Centrów Umiejętności, wprowadzenie programu Polski Inkubator Rzemiosła wspierający rzemiosło (m.in. izby i cechy), spotkania informacyjne i konsultacyjne z przyszłymi uczniami w szkołach podstawowych oraz spotkania z rodzicami tychże uczniów, wizyty uczniów w zakła-

dach pracy i spotkania z pracodawcami, organizowanie eventów i konkursów związanych z rzemiosłem czy korzystanie przez pracodawców z oferowanych środków publicznych, jak np. Krajowy Fundusz Szkoleniowy, dofinansowanie do miejsc pracy.

Uczestnicy spotkania zgodnie podkreślili, że najważniejsza jest współpraca samorządu, urzędów pracy, szkół i organizacji pozarządowych w kreowaniu pozytywnego wizerunku kształcenia dualnego.

Tego rodzaju spotkania, organizowane już po raz kolejny przez radomską Izbę Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości, pokazały, że jest to szansa na rozwój samorządu gospodarczego rzemiosła, jak również wsparcie w zakresie budowania lokalnych koalicji i partnerstw.

„Poprzez podpisanie porozumień partnerskich zaprosiliśmy do współpracy podmioty zewnętrzne związane z doradztwem zawodowym w celu kreowania właściwego wizerunku rzemiosła. Partnerstwa lokalne wykorzystując kapitał ludzki oraz instytucjonalny są szansą na rozwój kapitału społecznego. A kapitał społeczny to nic innego jak budowanie relacji, zaufania, wzmocnienie więzi społecznych. Dzięki partnerstwom lokalnym rozwija się kształtowanie młodych pokoleń na rzecz kształcenia dualnego w rzemiosle” – piszą organizatorzy spotkania.

Materiał partnera

REKLAMA

elmas

1990

Wędliny znane od lat!

elmas.pl

Mazowsze >> dla orkiestr >

MAZOWSZE

Pola,
Orkiestra Dęta OSP Pułtusk

Lena,
Orkiestra Dęta OSP Pułtusk

ZDOLNE DZIECIAKI

SEJMIK WOJEWÓDZTWA POMAGA IM ROZWIJAĆ TALENTY

więcej o programach wsparcia na mazovia.pl

CO ZA TALENT

Odcinek półfinałowy

OGLĄDAJ
W TELEWIZJI DAMI I NA COZADZIEN.PL

dami **coza**
dzien.pl | po godz.
18.00

ORGANIZATOR: **coza jazda!** PATRONAT MEDIALNY: **radio rekord** **dami** **coza dzien.pl** **DNI** PATRONAT HONOROWY: **25. Mazowsze** PARTNERZY: **EUROSPAR**

30 LISTOPADA 2024

Radomskie Centrum Sportu
Radom ul. Struga 63

ANDRZEJKOWA GALA GWIAZD

Jubileusz
30 lat **radio rekord**

zagrają:

PLAYBOYS / BOYS / MIG
PIĘKNI I MŁODZI / CLASSIC
TOP GIRLS / KLAUDIA ZIELIŃSKA

Oficjalne AFTER PARTY w Klubie **EXPLOSION**
Radom

Bilety dostępne na stronie: thebestart.pl oraz biletytyna.pl

ORGANIZATOR:

PATRONAT MEDIALNY:

PARTNERZY:

W rytmie oberka...

Cykliczne warsztaty taneczne z pasjonatem oberków Czesławem Pióro i spotkania muzykanckie ze znakomitym radomskim harmonistą Henrykiem Gwiazdą, a w ostatnią sobotę – spotkanie śpiewacze, opowieści i potańcówka z Marią Siwiec, Marianną i Tadeuszem Cieślakami oraz Krystyną i Kazimierzem Dudami. Otwarty 10 listopada Radomski Dom Tańca tętni życiem.

● LUKASZ KOŚCIELNIAK

Radomska Szkoła Tradycji powstała w listopadzie 2014 roku z przekonania grupy pasjonatów o kulturowej wyjątkowości i społecznej użyteczności tradycji ludowych Radomszczyzny. Miała działać i działa na rzecz ich zachowania i rozwijania, a także krzewienia tych tradycji w Radomskim i rozpowszechniania w Polsce, a nawet w świecie. Kiedy organizowała pierwsze swoje przedsięwzięcia, jej pomysłodawcy nie spodziewali się, że projekt przetrwa tak długo i że będzie się cieszył tak dużym zainteresowaniem.

– Organizujemy potańcówki, festiwale, warsztaty tradycji i zajęcia dla dzieci, zarówno w samym Radomiu, jak i na podradomskich wsiach. Współpracujemy też z lokalnymi animatorami i mistrzami tradycji; organizujemy z nimi różne przedsięwzięcia – mówi Czesław Pióro, radomski animator kultury, regionalista, pasjo-

nat oberka i współtwórca Radomskiej Szkoły Tradycji. – Radomska Szkoła Tradycji jest częścią ogólnopolskiej sieci Akademia Kolberga, której celem jest stworzenie modelowego, innowacyjnego w warunkach polskich programu przywracania tradycyjnej muzyki do społecznej i kulturowej praktyki społeczności wiejskich. W Akademii jest więcej takich szkół tradycji, z terenu całej Polski.

Dziesięć lat to sporo czasu i doświadczenia, by stworzyć własną przestrzeń na działania. Dlatego RST postanowiła na jubileusz otworzyć swoje miejsce spotkań – Radomski Dom Tańca. Mieści się w zaułku zwanym Uliczką Dobrego Smaku, odchodzącym od ul. Curie-Skłodowskiej, w drugim budynku po lewej stronie, z numerem 4, na drugim piętrze. To w tym właśnie budynku – tyle, że na parterze – odbyła się w 2016 roku główna potańcówka pierwszego festiwalu Zawieruchy Radomskie.

Domy tańca zaczęły powstawać w Skandynawii na przełomie XIX i XX wieku. Do Polski przywędrowały w latach 90. – z Węgier, gdzie zakorzeniły się na przełomie lat 60. i 70. Stamtąd przyszły też na Słowację i do Rumunii. W naszym kraju domy tańca wprowadzało Bractwo Ubogich, fundacja Muzyka Kresów i stowarzyszenie Dom Tańca. Pierwsze spotkania, pod nazwą „Scena korzenie”, odbywały się w warszawskim Klubie Remont; miało to miejsce w latach 1994-1996. Jako pierwsza, dokładnie 8 listopada 1994 roku, zagrała tam kapela Mariana Pełki z Kłudna koło Winiawy.

To sposób pracy z kulturą tradycyjną, muzyką ludową. Stawia na wspólnotę, spotkania, bliski kontakt ze źródłem, z muzykantami, z dziedzictwem kulturowym. To nie jest formuła na pokaz, nie chodzi o pokazywanie jej na scenie. Dom Tańca to dom, w którym można zagrać i zatańczyć. Chcemy w ten właśnie sposób to dziedzictwo muzyczne praktykować – tłumaczy Mateusz Niwiński, współtwórca Radomskiej Szkoły Tradycji i Radomskiego Domu Tańca.

RDT ma przede wszystkim skupiać społeczność wokół tradycji muzycznych Radomszczyzny, którą dzielić się będą mistrzowie i depozytariusze z regionu oraz osoby z grona ich uczniów i inni znawcy tematu. Przy ul. Curie-Skłodowskiej goście też będą tradycje z innych regionów i krajów. Bywać mogą także uwspółcześnione

formy i inne nurty nawiązujące do jakichś tradycji. Przestrzeń jest otwarta na różne obszary kultury i grupy artystów, animatorów, edukatorów, dokumentalistów i badaczy, ale jakoś związane i związanej z kulturą tradycyjną. To miejsce spotkań i zajęć z muzyką, tańcem, śpiewem i opo-

powieści, a potem wspólna zabawa przy muzyce ludowej do późnych godzin nocnych.

Pierwsze zajęcia – śpiewacze, z Moniką Mamińską-Domagalską odbyły się już cztery dni później. Od razu ustalili się pewien rytm – we wtorki spotkania muzykanckie (godz. 18),

wieścią, a także miejsce występów, wystaw, pokazów i wykładów.

Hucznie Radomski Dom Tańca otwierano w niedzielę, 10 listopada. Pomysłodawcy wraz z zaproszonymi gośćmi świętowali 10-lecie Radomskiej Szkoły Tradycji. Najpierw były

w środy warsztaty taneczne (godz. 19), a w czwartki zajęcia śpiewacze (godz. 18). Na wszystkie zajęcia nabór otwarty i wstęp wolny. W ostatnią sobotę natomiast w domu tańca odbyła się „Radomska Pohulanka – wesele kajockie”.

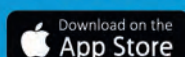
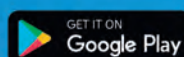
Zdjęcia: Magda Nawara, Szymon Wykora

REKLAMA

rekord
TAXI

Jesteśmy
z Wami
i dla Was!

Zadzwoń: 48 389 80 80
lub
pobierz darmową aplikację!

Na tropach kultury

Wypożyczamy w nich książki, chodzimy na wystawy czy koncerty albo uczestniczymy w organizowanych przez nie wydarzeniach. Instytucje kultury w swoim mieście mogłyby zapewne wymienić każdy mieszkaniec, ale czy znamy je naprawdę? W cyklu „Na tropach kultury” przybliżamy historie placówek kultury z regionu radomskiego, prezentujemy ich zbiory i opisujemy najważniejsze z organizowanych przez nie wydarzeń.

Gielniów

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

Publiczna księżnica powstała w Gielniowie w 1950 roku. Czytelniczki, których było wówczas 120, mogli korzystać z 1257 woluminów. Siedziba nie była zbyt imponująca – pomieszczenia w objęciu Marii Gajewskiej, z jedną szafą i dwoma krzesłami. Bibliotekę prowadziła nauczycielka Teresa Zagdańska. Dwa lata później kierownictwo placówki przejął Wiesław Pawlikowski. Księgozbiór liczył już 1680 woluminów, a liczba czytelników wzrosła do 214. Powstały też cztery punkty biblioteczne.

nia tematyczne, lekcje biblioteczne, konkursy „Wiedza pomaga w życiu”, „Złoty kłós”, „Blżej książki współczesnej” czy „Moja ziemia”. W 1969 roku kierownikiem Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Gielniowie została Zdzisława Gorzałczyńska.

W 1973 roku placówka otrzymała nazwę: Biblioteka Publiczna Gminy Gielniów i zajęła lokal po Prezydium GRN. Kupiono, rzecz jasno, nowe wyposażenie. BPG podlegały dwie filie: w Bielniech i Goździkowie oraz 13 punktów bibliotecznych. Wszystkie miały w sumie 834 czytelników.

Fot. Facebook / Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie

Po powołaniu do życia gromadzkich rad narodowych w 1960 roku księżnicę przeniesiono właśnie do budynku GRN. Punktów bibliotecznych było już pięć. Biblioteka wraz z punktami brała udział w wielu konkursach, obchodach uroczystości państwowych czy odczytach literackich; prowadziła też wieczorki bajek dla dzieci.

Mieszkańcy gminy coraz chętniej wypożyczali książki, trzeba więc było kupować ich więcej. W 1965 roku 395 czytelników miało do dyspozycji 3 tys. 748 woluminów. Rok później kierowniczką została Irena Grudziecka. W bibliotece organizowano spotka-

nia tematyczne, lekcje biblioteczne, konkursy „Wiedza pomaga w życiu”, „Złoty kłós”, „Blżej książki współczesnej” czy „Moja ziemia”. W 1969 roku kierownikiem Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Gielniowie została Zdzisława Gorzałczyńska.

W 1985 roku biblioteka opiekowała się ośmioma punktami bibliotecznymi, a księgozbiór liczył 10 tys. 414 woluminów. Rok 2004 przyniósł znaczące zmiany. Placówka otrzymała nazwę Gminna Biblioteka Publiczna. W budynku przy ul. Szkolnej 1 dostała do dyspozycji 64 m powierzchni, a jej kierownikiem została Barbara Starawska. Kolejna duża zmiana przyszła w 2023 roku. Gielniów odzyskał bowiem prawa miejskie, a rada gminy zdecydowała, że placówka będzie nosiła nazwę Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie. Zarejestrowanych czytelników jest

438, a do dyspozycji mają 17 tys. 561 woluminów.

„Biblioteka posiada w pełni skomputeryzowany księgozbiór, co umożliwia czytelnikom przeglądanie zasobów bibliotecznych za pośrednictwem Internetu. Wyposażona jest w komputery oraz sprzęt multimedialny, który służy mieszkańcom gminy, a zwłaszcza czytelnikom” – czytamy na stronie MGBP. – „Dzięki pozyskiwaniu środków od organizatora oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego co roku udaje się zwiększyć liczbę zakupionych książek, co wpływa na wzrost atrakcyjności biblioteki. Dokonywane corocznie zakupy książek oparte są na wnikliwej analizie potrzeb i zainteresowań odbiorców biblioteki, a także na nieustannym śledzeniu nowości wydawniczych. Podczas wyboru książek dokonuje się przeglądu literatury krajowej i zagranicznej, podążając za trendami w literaturze. Dzięki temu w naszych zbiorach nie brakuje interesujących książek dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych”.

Biblioteka to nie tylko miejsce, gdzie można wypożyczyć książkę czy sprawdzić coś w księgozbiorze podręcznym. MGBP organizuje różnego rodzaju konkursy – czytelnicze, ortograficzne i plastyczne. „Biblioteka upowszechniając swe działania kulturowe organizuje wystawy regionalnych artystów, np. malarskie i rzeźbiarskie, wernisaże oraz tematyczne spotkania dla dzieci i młodzieży” – możemy przeczytać na stronie MGBP. – „Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie zarówno gminy, jak i powiatu. Celem tej współpracy jest łączenie kultury, promocja tradycji i tożsamości kulturowej, edukacja międzypokoleniowa. Uczestniczy oraz współtworzy wiele imprez okolicznościowych (święta państwowe, akcje ogólnopolskie, np. Narodowe Czytanie) oraz regionalnych (dożynki powiatowe i gminne, festyny). Ta różnorodność przedsięwzięć podejmowanych przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Gielniowie wpływa na podniesienie kulturalnego i edukacyjnego poziomu lokalnej społeczności”.

NIKA

Spacerkiem po mieście Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych

Do dzisiaj po zabudowaniach firmy pana Bolesty nie pozostał nawet ślad. Przetrawiły za to jej wyroby (i to wcale nie te sztandarowe), czyli chętnie przez lata kupowane przez właścicieli budowanych w mieście kamienic balkony.

Fabryka Maszyn i Narzędzi uruchomiona została w 1895 roku w domu Daniewskich przy ul. Warszawskiej 10 (obecnie ul. Malczewskiego) przez Kwiryń Adama Bolestę (1865-1918). Bolesta, zatrudniony wcześniej przy obsłudze dużej maszyny parowej w garbarni Teodora Karscha, nowym przedsięwzięciem wyrobił sobie w Radomiu niepoślednią markę. Fabryka produkowała maszyny i sprzęt rolniczy, m.in. siewczarnie, kieraty, młocarnie, brony, kultywatory i pługi, a także części zamienne do nich. Ale to nie jedyny asortyment, który powstawał przy ul. Warszawskiej 10. Wyrabiano tu również schody żelazne i ogrodzenia, balkony oraz żelazne konstrukcje dla budownictwa. Balkony od Bolesty możemy do dzisiaj oglądać w części radomskich kamienic.

W 1915 roku Fabryka Maszyn i Narzędzi zmieniła adres – przeniosła się prawie naprzeciwko, do pomieszczeń przy ul. Warszawskiej 13. Kwiryń Bolesta zmarł trzy lata później – jako znany przedsiębiorca i szanowany obywatel Radomia, ale jego spadkobiercy prowadzili zakład przynajmniej do wybuchu II wojny światowej.

NIKA

Na podstawie informacji zawartych w „Encyklopedii Radomia. Nowe wydanie” Jerzego Sekulskiego, Radom 2012

REKLAMA

KM -stomatologia zachowawcza
-protetyka
-usuwanie ósepek

[f](#) /KMstomatologia

ul. Kusocińskiego 21 lok.2
664 085 285
kmstomatologia@gmail.com

Sobota-Niedziela Zadzwoń

MIRAT
SALON OŚWIETLENIOWY

PRZYMIERZALNIA ŻYRANDOLI

WYBIERASZ 3 | PRZYMIERZASZ W DOMU | ODDAJESZ TE, KTÓRE CI NIE PASUJĄ

☎ 48 363 65 40 mirat.com.pl

Radom, ul. Toruńska 9

O kilka tysięcy miejsc pracy

Dowództwo 8. Dywizji Piechoty Armii Krajowej znajdzie się w Kielcach, a nie w Nowym Mieście nad Pilicą – zdecydowało Ministerstwo Obrony Narodowej.

W październiku minister Władysław Kosiniak-Kamysz poinformował, że dowództwo i batalion będą zlokalizowane w Kielcach. Swoją decyzję uzasadnił tym, że są tam spełnione wszystkie potrzeby osobowe, technologiczne i infrastrukturalne. – Mój poprzednik planował stworzyć to dowództwo w Nowym Mieście, ale decyzja została podjęta po przegranych przez PiS wyborach. My, po analizie, zdecydowaliśmy o przeniesieniu lokalizacji do Kielc – mówił Władysław Kosiniak-Kamysz.

Do tematu odniósł się w Porannej Rozmowie Radia Rekord i Telewizji Dami senator Wojciech Skurkiewicz, były wiceminister obrony narodowej. – Przenieśli do Kielc siedzibę dywizji, która ma być szczególnym elementem na mapie obronnej Rzeczypospolitej, z Nowego Miasta nad Pilicą, gdzie są 504 hektary ziemi do wykorzystania i w bardzo dobrym stanie płyta lotniska – mówił senator PiS.

Skurkiewicz skrytykował brak reakcji posłów koalicji rządzącej, którzy zostali wybrani z okręgu radomskiego. – Gdzie jest poseł Frysztak? Gdzie jest pani Joanna Kluzik-Rostkowska, która jest wiceprzewodniczącą Komisji Obrony Narodowej? Gdzie jest poseł Mirosław Maliszewski z Polskiego Stronnictwa Ludowego z terenu Grójca, gdzie zabrali mu kilka tysięcy miejsc pracy? – pytał. – Kilka tysięcy miejsc dla pracowników, ale również kilka tysięcy miejsc pracy dla żołnierzy zawodowych Wojska Polskiego. Dywizja jest podmiotem kulturotwórczym, miastotwórczym; wpływa na obronność. Ta dywizja, która była zagwarantowana, był powołany dowódca do tworzenia tej dywizji w Nowym Mieście nad Pilicą, została w ostatnich dniach przeniesiona.

Posel Platformy Obywatelskiej Konrad Frysztak odpowiedział, że decyzja o lokalizacji dowództwa 8. Dywizji w Nowym Mieście nad Pilicą została podjęta po przegranych przez PiS wyborach. – Jeśli mnie pamięć nie myli, to 8 listopada minister obrony narodowej, pan Błaszczak zrobił konferencję i, wiedząc już, że przegrali wybory, zapowiedział budowę tej dywizji. Ja chciałbym jednak oddać decyzyjność w materii obrony fachowcom, a tymi fachowcami bez wątplenia są żołnierze, a nie Mariusz Błaszczak. Więc skoro taka jest decyzja osób, które się na tym znają, kompetentnych, to ją przyjmuję z pokorą – skomentował.

Jak informuje portal defence24.pl, Nowe Miasto nad Pilicą nadal jest uwzględniane w planach formowania 8. Dywizji. Ma być siedzibą batalionu rozpoznawczego.

MK

Duże wsparcie od sejmiku

REGION RADOMSKI. Przebudowa dróg, rozbudowa zbiornika wodnego, budowa strażnicy, świetlic wiejskich i placów zabaw – na te inwestycje samorządy z regionu otrzymały ponad 19,8 mln zł.

Fot. Piotr Nowakowski

Kwota 19,5 mln zł z programu „Mazowsze dla równomiernego rozwoju” trafiła do powiatów grójeckiego, przysuskiego, lipskiego i radomskiego.

– Przekrój inwestycji jest szeroki. Wszystkie umowy mają ten sam cel – realizację potrzebnych i wyczekiwanych przez mieszkańców projektów. Wśród nich są inwestycje drogowe, zadania związane z ochroną zdrowia, bezpieczeństwem czy integracją społeczną – wymienia wicemarszałek Rafał Rajkowski.

W ramach programu „Mazowsze dla równomiernego rozwoju” samorząd województwa wspiera inwestycje w infrastrukturę drogową. Gmina Potworów otrzymała ponad 1,9 mln zł na przebu-

dowę dróg gminnych. Natomiast gmina Belsk Duży dzięki wsparciu w wysokości ponad 1,2 mln zł wyremontuje drogę gminną w miejscowościach Łęczeszycy i Wólka Łęczeszycka. Z kolei powiat lipski przebuduje drogę powiatową na odcinku Siemno – Trzemcha – Antoniów. Sejmik przekazał na tę inwestycję ponad 990 tys. zł.

Samorząd Mazowsza znalazł też pieniądze na budowę strażnic i świetlic wiejskich. Miasto i gmina Przysucha dzięki 1,8 mln zł wsparcia wybuduje strażnicę dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Janikowie i świetlicę wiejską w Skrzyńsku. Świetlica powstanie też w miejscowości Łęczeszycy w gminie Belsk Duży, która na ten cel otrzymała 480 tys. zł.

Prokuratura ustala

Trwa śledztwo prokuratury w sprawie tragicznego wypadku w Jedlińsku, w którym zginął 34-letni ratownik medyczny. Śledczy ustalają, czy karetka była pojazdem uprzywilejowanym.

Do tragicznego wypadku doszło 13 listopada w Jedlińsku. Jak informowała Justyna Jaśkiewicz z Komendy Miejskiej Policji w Radomiu, na skrzyżowaniu karetka pogotowia zderzyła się z peugeotem, który jechał od Warszawy i skręcał w lewo. Ambulans dachował, następnie wylądował w rowie. Karetka jechała dwóch mężczyzn, 34-letni ratownik medyczny zginął na miejscu, natomiast 49-letni kierowca trafił do szpitala.

Kilka dni po zdarzeniu na facebookowym profilu Miejski Reporter

pojawiło się nagranie z monitoringu, które uchwyciło moment tragicznego wypadku. Widać na nim, że karetka nie ma włączonych sygnałów uprzywilejowania, a te pojawiają się dopiero tuż przed skrzyżowaniem.

Jak powiedział nam szef Prokuratury Rejonowej Radom -Zachód prok. Robert Bińczak, to nie jedyne nagranie, jakim dysponuje prokuratura. – Gromadzone są materiały dowodowe, które następnie poddane zostaną analizie pod kątem tego, czy karetka była pojazdem uprzywilejowa-

nym w momencie, w którym zbliżała się do skrzyżowania i na nie wjechała. Ustalane są także inne okoliczności, jak to, czy została zachowana dozwolona prędkość – mówi prok. Bińczak. – Śledztwo na pewno musi trochę potrwać, żeby dokładnie wyjaśnić przebieg całego zdarzenia i to, który z kierowców w ocenie prokuratora jest odpowiedzialny za to zdarzenie.

Kierowca karetki został już przesłuchany w charakterze świadka. Z kolei gmina Jedlińsk za 780 tys. zł dofinansowania wybuduje plac zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Jedlińsku. Plac zabaw powstanie też przy Publicznej Szkole Podstawowej w Belsku Dużym. Na ten cel gmina dostała 300 tys. zł. Z kolei gmina Grójec na realizację drugiego etapu przebudowy i budowy na terenie stadionu miejskiego w Grójcu otrzymała 4 mln zł.

Ważne inwestycje czekają mieszkańców gmin Klwów i Jasieniec. Dzięki 4 mln zł gmina Klwów będzie mogła kontynuować budowę Centrum Usług Leczniczych, Rehabilitacyjnych i Kulturalnych. Natomiast gmina Jasieniec przeprowadzi modernizację obiektów infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i rozbuduje sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy. Samorząd województwa przekazał na to zadanie prawie 4 mln zł.

Prawie 350 tys. zł, które do powiatu przysuskiego trafi z programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027, pozwoli na rozbudowę otwartego zbiornika retencyjnego w gminie Borkowice. Prace będą obejmować oczyszczenie stawu i linii brzegowej, wycinkę drzew i krzewów z terenu przy zbiorniku, odmulenie czaszy zbiornika, uformowanie skarp i pogłębienie zbiornika. Powstanie również budowla upustowa umożliwiająca retencjonowanie wód opadowych lub roztopowych ze zlewni o powierzchni 56 ha.

CT

Tragiczny wypadek

GMINA MAGNUSZEW. Kierowca zginął w wypadku, do którego doszło w ubiegły czwartek w Kolonii Roznieszew.

– Ok. godz. 6.50 na drodze gminnej 45-letni kierowca mitsubishi z niewyjaśnionych przyczyn zjechał na łuku drogi z jezdni i po kilkudziesięciu metrach zatrzymał się w lesie. Kierowca z obrażeniami ciała został przewieziony do szpitala. Tam, mimo starań medyków, zmarł – informuje kom. Ilona Tarczyńska, rzeczniczka prasowa Komendy Powiatowej Policji w Koziencach.

WERSAD

Ołówkowy mural

GRÓJEC. Został wykonany ołówkiem i ma szansę znaleźć się w księdze rekordów Guinnessa. Mowa o nowym muralu.

Fot. Weronika Słowicka

Mural ma 170 m i ozdobił ścianę kamienicy przy ul. Piłsudskiego. Jego autorem jest lokalny artysta – Sebastian Krawczak. – Murali malowanych farbami jest ogrom, a ja postanowiłem zrobić coś oryginalnego. Stąd pomysł na realizację murali ołówkowych – powiedział nam autor. – Po wykonaniu tego obrazu nie składam bronii. Jestem głodny kolejnych metrów, więc jeśli na horyzoncie pojawi się minimum 500-metrowa ściana, to ją ją chętnie zamaluję.

Praca nad murałem trwała miesiąc, a autor zużył na nią 175 ołówków. W efekcie mamy grójecki ratusz z lat 70., herb gminy Grójec i napis upamiętniający 600-lecie miasta. – Wszyscy mieszkańcy mogą podziwiać to piękne dzieło. I podziwiają – przychodzą, robią zdjęcia, nagrywają filmiki. Zdecydowanie cieszy oko – podkreśla burmistrz Dariusz Gwiazda.

Samorząd województwa mazowieckiego wsparł projekt kwotą 55 tys. zł. – To zdecydowanie ciekawy element, który wzbogaci miejską przestrzeń – przekonuje wicemarszałek Rafał Rajkowski.

Mural ma szansę ustanowić nowy rekord Guinnessa jako największy narysowany ołówkiem obraz w przestrzeni miejskiej. Pobiłby tym samym dotychczasowy, należący do 15-osobowej grupy Street Art z Argentyny, której dzieło znajduje się również w Grójcu.

WERSAD

WERSAD

REKLAMA

CzarnoBiałe
SPRZĄTANIE PROFESJONALNE

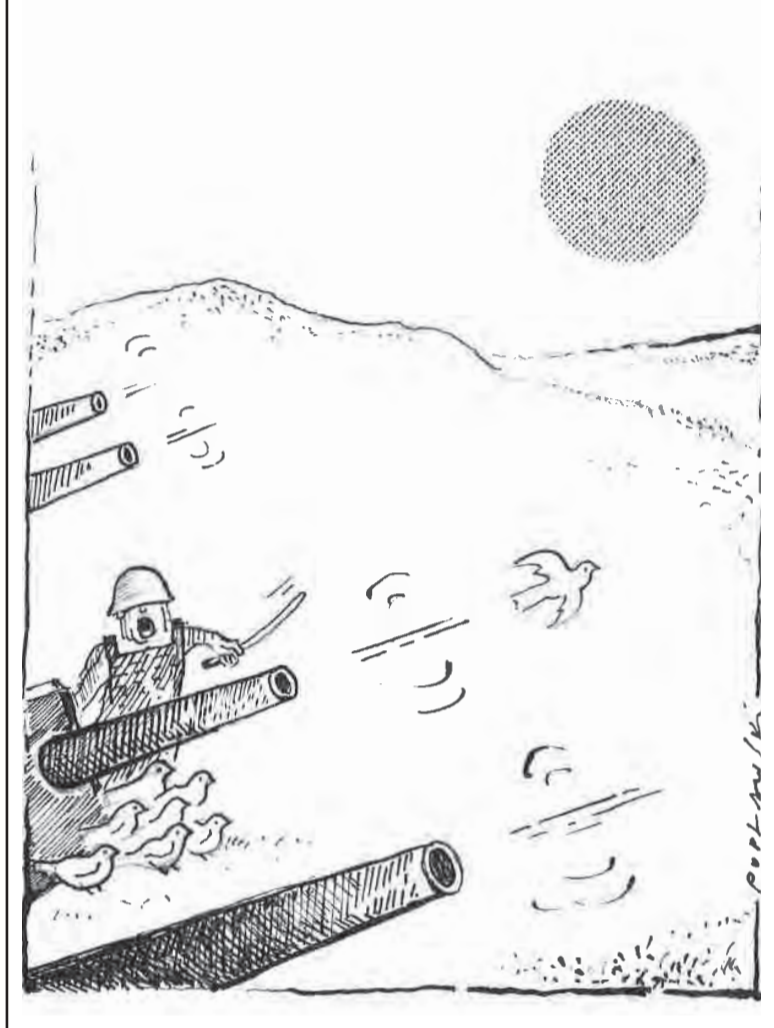
KOMPLEKSOWE USŁUGI SPRZĄTAJĄCE

BIURA, SZKOŁY, ZAKŁADY PRODUKCYJNE, PLACÓWKI MEDYCZNE.

Zadzwoń ☎ 663-989-073 i 603-192-520

rysuje:

● JANUSZ POPŁAWSKI ●

Z pożółkłych szpalt

Udogodniona komunikacja autobusowa z Warszawą

Od kilku dni w komunikacji pasażerskiej autobusowej pomiędzy Warszawą i Radomiem ukazał się nowy, wspaniale urządzone i wygodny autobus „Skaw”. Samochód ten, oprócz centralnego ogrzewania, posiada bardzo wygodne ruchome siedzenia, co znów zabezpiecza od wstrząsów.

Poza innymi zaletami firma „Skaw” wprowadziła konkurencję w cenach, albowiem przejazd w jedną stronę kosztuje w II klasie 8 zł, a w I – 10 zł. Właścicielem firmy jest p. J. Karpowicz, który do niedawna był głównym kierowcą fir. „Mack”.

„Skaw” odchodzi z Radomia z Hotelu Rzymskiego o godz. 7.15 rano i z Warszawy z ul. Senatorskiej 42 (Resursa Kupiecka) o godz. 6.45 wiecz. Maszyna prowadzona jest przez p. Karpowicza osobiście.

Słowo nr 271,
23 listopada 1929

Obchód św. Cecylii

Dorocznym zwyczajem, dzień św. Cecylii, Patronki muzyki obchodzony jest przez „Lutnię” Radomską bardzo uroczystie. W czasie tego święta odbędzie się w niedzielę dnia 24 bm. w Kościele Marjackim o godz. 10 rano nabożeństwo, które odprawi Kapelan Lutni ks. prefekt Ekiert. W czasie mszy św. śpiewać będą chóry „Lutni”, duet, solo oraz skrzypce i wiolonczela.

W dniu 1 grudnia odbędzie się w sali teatru „Rozmaitości” koncert „Lutni” z udziałem solistów z Warszawy. O szczegółach tego ciekawego koncertu podamy oddzielnie.

Słowo nr 272,
24 listopada 1929

Nieporządki

Mieszkańcy domu Nr. 4 przy ul. Marjackiej skarżą się nam na wielkie nieporządki, panujące w tym domu, w pewnym miejscu, nieoświetlonym, pozabawionym wody. Nieporządki te są tem karygodniejsze, że nad ubikacją znajdują się lokale zamieszkałe.

Słowo nr 273,
26 listopada 1929

PRZYJACIÓŁKI

Powiedz mi kochana, co Ty robisz w lecie,
Że masz twarz matową, gdy moja wciąż świeci?

Odpowiem otwarcie: dla mnie to zabawka:

Twarz odświeża świetnie ŻAKA „PRZEMYSŁAWKA”.

Słowo nr 273,
26 listopada 1929

KRONIKA POLICYJNA

Użycie broni przez policję. W nocy z 20 na 21 bm. o godz. 2:30, patrol policyjny przechodzący ulicą Ceglana na przedmieściu Glinice, usłyszał strzały, wobec czego udał się w kierunku skąd strzelanina dochodziła. Po drodze spotkał osobnika niosącego worek na plecach, który na widok policji porzucił worek i począł uciekać. Za uciekającym policjant dał dwa strzały, które z powodu mgły i odległości chybiły i sprawca zdołał zbiec. W worku porzuconym przez osobnika znajdowało się 6 kur pochodzących z kradzieży. U kogo zostały skradzione kury na razie nie ustalono.

Słowo nr 273,
26 listopada 1929

Kradzieże. Jankowskiemu Fr. (Szeroka 7), skradziono ze spiżarni znajdującej

REPERTUAR

Projekty specjalne

Helios dla Dzieci: Barbapapa

(2D/dubbing b.o.) - 1.12, godz. 10.30

Helios na scenie: André Rieu: Srebrno-złoty koncert gwiazdkowy (2D/napisy - od 15 lat) - 1.12, godz. 16.00 i 4.12, godz. 18.00

Helios na scenie: Dawid Podsiadło - dokumentalny (2D/PL - od 15 lat) - 3.12, godz. 18.30, 19.30, 20.45

Helios na scenie: Hanah na stadionach (2D/napisy - od 10 lat) - 5.12, godz. 18.00

Kino Konesera: Minghun (2D/napisy - od 15 lat) - 2.12, godz. 18.00

Kultura Dostępna: Rzeczy niezbędne (2D/PL - od 15 lat) - 5.12, godz. 16.00

Przedpremiery

Wicked (2D/ATMOS/napisy - od 10 lat)

Premiery

Vaiana 2 (2D/ATMOS/napisy, 2D/napisy, 2D/dubbing UA - od 6 lat)

Diabeł (2D/napisy - od 15 lat)

Trefliki ratują święta (2D/dubbing - b.o.)

Pozostałe tytuły

Heretic (2D/napisy - od 15 lat)

Simona Kossak (2D/PL - od 15 lat)

Paddington w Peru (2D/dubbing - od 6 lat)

Gladiator 2 (2D/napisy/2D/ATMOS/napisy - od 13.12)

Listy do M: Pożegnania i powroty (2D/PL - od 13 lat)

KALENDARZ PROJEKCJI 29 XI - 8 XII 2024

29 XI (piątek)

Seanse dopołudniowe tylko na zamówienia

Tylko na zamówienia - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 13.30 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 15.30 - Sztuka Na Ekranie - ANDREA BOCELLI, retransmisja nowego koncertu słynnego tenora z okazji trzydziestolecia pracy artystycznej. 18.15 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N 20.15 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat

30 XI (sobota)

13.45 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 15.30 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat 18.15 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 20.15 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N

1 XII (niedziela)

14.00 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 15.45 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N 17.45 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 19.45 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat

2 XII (poniedziałek)

Seanse dopołudniowe tylko na zamówienia

Tylko na zamówienia - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 13.30 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 15.30 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat 18.15 - Dyskusyjny Klub Filmowy - DAJ MI SZANSE, dramat, komedia, Francja, od 15 lat (premiera) 20.15 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N

3 XII (wtorek)

Seanse dopołudniowe tylko na zamówienia

13.45 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 15.30 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat 18.15 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N 20.15 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N

4 XII (środa)

Seanse dopołudniowe tylko na zamówienia

14.00 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 15.45 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N 17.45 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 19.45 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat

5 XII (czwartek)

13.45 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (premiera) KS, N 15.30 - ANORA, dramat, komedia, USA, od 18 lat (ostatni dzień) 18.15 - SIMONA KOSSAK, dramat, biograficzny, Polska, od 15 lat KS, N 20.15 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat (premiera) N

6 XII (piątek)

14.30 - Filmy dla dzieci - KINA I YUK, familijny, przygodowy, Francja, Kanada, Włochy, dubbing, od 7 lat (premiera) KS, N 16.15 - Filmy dla dzieci - LIST DO ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA, familijny, przygodowy, Hiszpania, dubbing, od 9 lat (ostatni dzień) KS, N 18.00 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat N 20.00 - WYBRANIEC, dramat, obyczajowy, USA, od 15 lat (17 ZPF Koksownik, najlepsze filmu zaangażowane 2024, pokaz w ramach DKF) N

7 XII (sobota)

14.15 - Filmy dla dzieci - KINA I YUK, familijny, przygodowy, Francja, Kanada, Włochy, dubbing, od 7 lat (premiera) KS, N 16.00 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat N 18.00 - sanah NA STADIONACH, dokumentalny, muzyczny, Polska, od 12 lat 20.00 - WYBRANIEC, dramat, obyczajowy, USA, od 15 lat (17 ZPF Koksownik, najlepsze filmu zaangażowane 2024, pokaz w ramach DKF) N

8 XII (niedziela)

14.15 - Filmy dla dzieci - KINA I YUK, familijny, przygodowy, Francja, Kanada, Włochy, dubbing, od 7 lat (premiera) KS, N 15.45 - Sztuka Na Ekranie - ANDY WARHOL. AMERKAŃSKI SEN, dokumentalny, Słowacja, od 15 lat N 18.00 - MINGHUN, dramat, obyczajowy, Polska, od 15 lat N 20.00 - WYBRANIEC, dramat, obyczajowy, USA, od 15 lat (17 ZPF Koksownik, najlepsze filmu zaangażowane 2024, pokaz w ramach DKF) N

KS - filmy dostępne w ramach programu Kulturalna Szkoła Na Mazowszu.

N - filmy dostępne w ramach programu Wspomaganie Osób Niepełnosprawnych Na Mazowszu.

Zakończyli wygraną

Broń Radom rok 2024 zakończyła ligowym zwycięstwem nad ostatnim zespołem w tabeli.

Sokół Aleksandrów Łódzki był ostatnim rywalem radomian w rozgrywkach Betclis 3. Ligi w 2024 roku. Faworytem tego starcia byli podopieczni Mateusza Dudka i z tej roli się wywiązali. Na prowadzenie wyszli w 11. minucie, kiedy to wynik otworzył Adrian Dziubiński. Rezultat już się nie zmienił i radomianie wygrali 1:0, notując siódme zwycięstwo w obecnej kampanii.

Broń z dorobkiem 28 punktów plasuje się na szóstym miejscu w grupie pierwszej Betclis 3. ligi. Radomianie oprócz siedmiu zwycięstw zanotowali sześć remisów i pięć porażek. Co ciekawe, Broń w tym sezonie nie poniosła żadnej porażki przed własną publicznością. Można więc powiedzieć, że stadion przy ul. Narutowicza 9 jest twierdzą podopiecznych Mateusza Dudka.

Liderem tabeli jest Unia Skierniewice przed rezerwami Legii Warszawa i Wigry Suwałki. Do ligowej rywalizacji drużyny trzecioligowe wrócą na początku marca 2025 roku.

MN

Tie-break w Jaworznie

Siatkarze Czarnych Radom zanotowali siódmą porażkę w sezonie. Tym razem przegrali w Jaworznie z MCKiS-em.

W poprzedniej kolejce podopieczni Dariusza Daszkiewicza bez problemów wygrali z ostatnią w tabeli Olimpią Sulęcina. Tym razem jednak zadaniem było zdecydowanie trudniejsze, bo w 11. serii gier rywalem był MCKiS Jaworzno, a więc czwarta ekipa w stawce PLS 1. Ligi.

W partii otwarcia radomianie szybko wypracowali sobie wysoką przewagę (3:7, 4:10, 7:13) i wydawało się, że premierowa odsłona padnie ich łupem. Jednak gospodarze zmniejszyli stratę (16:17), ale radomianie nie przełamali. Czarni wygrali do 23. Set drugi był wyrównany tylko w pierwszej fazie (7:7). Potem MCKiS zbudował pokazne prowadzenie (20:12), które dowiódł do końca, zwyciężając do 20. Trzecia partia wyglądała dość podobnie, z tą jednak różnicą, że przewaga ekipy z Jaworzna była jeszcze większa. Miejscowi wygrali do 16.

Czarni nie złożyli jednak broni. W połowie czwartego seta podopieczni Daszkiewicza wypracowali sobie pięć „oczek” przewagi (11:16). Radomianie wygrali do 22, doprowadzając do tie-breaku. Kiedy przyjeźdźni rozpoczęli decydującą odsłonę od prowadzenia (1:4, 2:5), wydawało się, że do Radomia przywiozą zwycięstwo. Szybko jednak miejscowi odrobili stratę (6:6). Po zaciętej końcówce wygraną na swoje konto zapisali siatkarze z Jaworzna (16:14).

Dla Czarnych była to już siódma porażka w sezonie 2024/25 PLS 1. Ligi. Radomianie w dalszym ciągu zajmują miejsce w strefie spadkowej, są na 12. pozycji z dorobkiem 11 punktów.

W czwartek, 28 listopada, już po zamknięciu tego wydania „7 Dni”, radomianie rywalizowali u siebie z AZS AGH Kraków.

MN

Bez punktów ze Stalą

W meczu 16. kolejki PKO BP Ekstraklasy Radomiak Radom podejmował u siebie Stal Mielec. Po fatalnym spotkaniu przegrał 1:2 i przybliżył się do strefy spadkowej. W poniedziałek „Zieloni” zagrają w Lublinie z Motorem.

● KACPER CZERWONKA

Przed meczem w Radomiu utrzymywał się bojowy nastrój. Niedawne zwycięstwo nad wyżej notowaną Pogonią Szczecin wlało nadzieję w zawodników i kibiców. Potem nadszedł czas na przerwę reprezentacyjną, a po niej „Zieloni” podejmowali Stal Mielec. Z powodu urazu poza kadrą znalazł się Rahil Mammadov, a za namiar żółtych kartek musiał pauzować Paulo Henrique.

Mielczanie przed tym spotkaniem znajdowali się tuż za Radomiakiem. Zespół trenera Bruno Baltazara rozpoczął mecz z wysokiego „c”. Od pierwszych chwil napierał na bramkę rywali, budując coraz to groźniejsze akcje i naciskając na zawodników z Mielca zanim na dobre zaczęli rozgrywać piłkę. Po kilkunastu minutach to jednak goście mieli na swoim koncie najlepszą sytuację do zdobycia gola, ale głową niecelnie uderzył Robert Dadok.

Na prawej fłance długimi chwilkami kapitalnie prezentował się tercet Ouattara – Alves – Peglow. W 16. minucie skonstruował perfekcyjną wielopodaniową akcję, która zakończyła się wrzutką na Leonardo Rochę i jeszcze lepszą interwencją Piotra Wlazła, który uratował swój zespół. Kolejne chwile to dalsza dominacja „Zielonych”. Szansę miał m.in. Ouattara, bliski szczęścia był też Joao Peglow – w 30. minucie z defensorem rywali bark w bark walczył Rocha, który wykreował koledze sytuację do strzału.

Fot. Piotr Nowakowski

Wtedy wszystko się posypało. Zamiast bramki dla Radomiaka, zobaczyliśmy akcję gości. W polu karnym znalazł się Robert Dadok, uderzył na bramkę Macieja Kikolskiego, ale jego strzał został zablokowany przez Jana Grzesika. Jak się jednak okazało, upadający na murawę obrońca odbił piłkę ręką. Rzut karny. Do piłki podszedł Piotr Wlazło i pewnym uderzeniem pokonał młodego bramkarza.

Tuż przed ostatnim gwizdkiem pierwszej części spotkania fatalnie w środku pola zachował się Bruno Jordao. Utrudnił interwencję Raphaelowi Rossemu, Stal posłała

piłkę na skrzydło, zaś w polu karnym po chwili świetnie odnalazł się Ilja Szkurin, który pokonał bezradnego Kikolskiego.

Druga połowa nie przyniosła Radomiakowi pozytywnych zmian. Na murawie w miejscu Jordao pojawił się Rafał Wolski, ale to niewiele dało. Zespół Baltazara był źle zorganizowany w defensywie, pozwalając Stali na coraz śmielsze kontrataki. Podobnie wyglądały próby ataków na bramkę Mądryka. Brakowało decyzyjności, pewności siebie i zgrania, a „Zieloni” rzadko stanowili poważne zagrożenie dla rywala.

Zwrot akcji nastąpił na kwadrans przed końcem spotkania, kiedy z piłką świetnie zabrał się Grzesik, dograł do wybiegającego Wolskiego, ten zaś zagrał do wbiegającego w pole karne Leandro. Kapitan Radomiaka zdołał musnąć futbolówkę, ta odbiła się od Roberta Dadoka i wpadła do siatki. Było 1:2.

Kolejne minuty wyglądały jednak tak, jakby to Radomiak bronił pozytywnego wyniku. Niebezpiecznie było po fatalnej interwencji Grzesika i Luizao, po chwili gospodarze zostali zepchnięci do własnego pola karnego, wybijając jedynie futbolówkę w kierunku bezradnego Rochy. Urazu doznał aktywny dotąd Leandro; musiał zostać zmieniony przez Guilherme Zimovskiego. Maciej Kikolski znów miał ręce pełne roboty, kiedy to po błędzie Luizao do sytuacji sam na sam doszedł Wolsztyński.

W ostatniej akcji meczu wyrównać mógł Raphael Rossi. Dostał piłkę wbiegając za linię obrony i nie wykorzystał sytuacji sam na sam. Kibice mogli odnieść wrażenie, że łatwiej było wpakować futbolówkę do siatki, niż wybić ją za linię końcową. Sędzia zagwizdał po raz ostatni i Radomiak musiał pogodzić się z porażką. Po tym spotkaniu Zieloni spadli na 15. miejsce w tabeli i mają tylko dwa „oczka” przewagi nad strefą spadkową.

W następnej kolejce piłkarze Radomiaka pojedą do Lublina na mecz z beniaminkiem. Starcie z Motorem rozpocznie się w poniedziałek, 2 grudnia o godz. 19. Rywale zajmują ósmą lokatę w tabeli.

25-lecie Centrum

Radomskie Stowarzyszenie Sportowe Centrum Radom ma już 25 lat, a swój jubileusz świętowało podczas hucznego balu.

Historia Centrum Radom rozpoczęła się w 1999 roku na radomskim Godowie. Jubileusz klub świętował w Pałacu Aleksandra. – Cieszę się, że możemy to uroczystie uczcić. Zaprosiliśmy wielu gości, ponad 200 osób. To okazja do podziękowań i wspomnień – mówił Marcin Górnik, prezes Centrum.

Wśród zaproszonych gości nie zabrakło sportowców i trenerów, ale też sponsorów, parlamentarzystów czy władz miasta. Jednym z gości był również Jerzy Engel, były selekcjoner reprezentacji Polski. – To często właśnie z takich klubów jak Centrum wywodzą się przyszli reprezentanci Polski – mówił ze sceny.

Obecnie zespół seniorów Centrum występuje w Tymex Lidze Okręgowej. – Nigdy za bardzo nie goniliśmy za wynikami. Jesteśmy klubem, który stawia na integrację, atmosferę, rekreację. Nie narzucaliśmy presji awansu z roku na rok. Zawsze liczyła się rodzinna atmosfera i żeby klub w miarę możliwości się rozwijał – podkreślał Górnik.

Klub ma własne boisko na radomskim Godowie, przy ul. Ciборовskiej, a także sekcje młodzieżowe. – Baza jest podstawą funkcjonowania każdego klubu i odkąd mamy boisko przy ul. Ciборовskiej, ruszyliśmy z kopyta – przekonywał prezes. – Kiedy

byłem prezesem Radomskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej, to Centrum Radom nie miało grup młodzieżowych. Natomiast dziś możemy powiedzieć, że to klub, który bardzo dobrze pracuje z dziećmi i młodzieżą. Trenuje tam ponad 200 adeptów sztuki piłkarskiej – zarówno chłopców, jak i dziewczynek. To pokazuje, że ten klub jest coraz mocniejszy na mapie okręgu – podkreślał Sławomir Pietrzyk, prezes Mazowieckiego Związku Piłki Nożnej.

Początkowo Centrum Radom nie miało grup młodzieżowych. – Obecnie mamy grupy w rocznikach od 2011 do 2019. Dzieci trenują, bawią się piłką – mówił Górnik.

Czego życzyć klubowi na kolejne lata? – Stabilizacji finansowej i rozwoju bazy sportowej, a z resztą sobie poradzimy. Jest grupa oddanych działaczy, jest zarząd, grupa partnerów. Jest dla kogo pracować. Jest grupa odbiorców, która ten klub szanuje i lubi, mamy sporo sympatyków – wyliczał Górnik.

– Życzę, aby w szeregach Centrum Radom wychował się kolejny zawodnik, który będzie w przyszłości grał w reprezentacji Polski – podkreślał Sławomir Pietrzyk.

MICHAŁ NOWAK

Cztery triumfy radomian

Pięciu zawodników z Radomia zaprezentowało się na gali Babilon MMA 49. Czterech z nich wygrało swoje walki, a wśród nich Marcin Skrzek i Piotr Kacprzak.

Galę Babilon MMA 49 w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radomiu rozpoczął pojedynek Bartosza Wieczorka z Jakubem Lubasem na zasadach semi-pro. Zawodnik Cross Fight Radom pokonał rywala jednoślonością decyzją arbitrow. Kilkanaście minut później inny zawodnik radomskiego klubu, Mateusz Wieczorek pokonał Filipa Kamysza, również decyzją sędziów. Tak dobrze nie powiodło się Mateuszowi Głuchowi z RKT Radom, który przegrał w pierwszej rundzie przez techniczny nokaut po ciosach w parterze z Sebastianem Szwedą.

Wielki aplauz publiczności wywołał pojedynek Marcina Skrzeka, którego rywalem w wadze lekkiej był Czechen Said-Magomed Abdulkadir. Radomianin zaprezentował się pod złotym sufitem znakomicie i już w pierwszej rundzie pokonał rywala, który padł na deski po mocnym lewym na korpus. Dla zawodnika Cross Fight Radom była to trzecia wygrana z rzędu w oktagonie.

– Dziękuję kibicom, że zawsze mnie wspierają. Kocham was za to! Zawsze jak wychodzę do klatki, to daję z siebie wszystko. Radom do dla mnie szczególnie miejsce, tu się urodziłem, uwielbiam tu walczyć. Kocham to miasto! – powie-

dział po zakończeniu walki Skrzek.

W co-main evencie gali Babilon MMA 49 Piotr Kacprzak, również w wadze lekkiej, zmierzył się z Brazylijczykiem Fabiano Silvą. Wojownik z radomskiego Cross Fight również mógł liczyć na gorący doping swojej publiczności. I ten poniósł go do zwycięstwa, choć nie przyszło ono łatwo. Pojedynek był bardzo zacięty i emocjonujący, ale finalnie to Kacprzak wyszedł z niego zwycięsko i wygrał jednoślonością decyzją sędziów. Wszyscy punktowali 29:28 dla zawodnika gospodarzy.

– To był naprawdę ciężki pojedynek. Jestem szczęśliwy. Trzy rundy w niezłym tempie, to na pewno mi się przyda – podkreślił po zakończeniu starcia Kacprzak.

W innych pojedynkach na Babilon MMA 49 Michał Bednarski pokonał Marcina Kalatę, Szymon Herrmann wygrał z Kamilem Korzeniowskim, a Iwo Baraniewski zwyciężył w pojedynku z Sylwestrem Borysem, a w walce wieczoru Paweł Polityło obronił pas wagi piórkowej, pokonując przed czasem w drugiej rundzie Błażeja Majdana.

MICHAŁ NOWAK

radio

rekord

SŁUCHAJ NA 106,2 FM

RODZIME

RADIO!

www.radiorekord.pl